

* R D - 3 1 8 5 / 2 0 0 *

RD-3185

M. A. (Part - I) Examination

April / May - 2010

Political Science : Paper - IV - A

(India's Foreign Policy)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

સૂચના

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
<input type="text" value="M. A. (Part - 1)"/>	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
<input type="text" value="Political Science : Paper - 4 - A"/>	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text" value="3"/> <input type="text" value="1"/> <input type="text" value="8"/> <input type="text" value="5"/>	<input type="text"/>
Section No. (1, 2,.....): <input type="text" value="Nil"/>	<input type="text"/>
	Student's Signature

(૨) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧ ભારતની વિદેશનીતિના સિદ્ધાંતોની સવિસ્તર સમજ આપો.

અથવા

૧ ભારતની વિદેશનીતિને પ્રભાવિત કરનારાં બાહ્ય પરિબલોની ચર્ચા કરો.

૨ વૈશ્વિકરણને લીધે ભારતીય વિદેશનીતિમાં કેવા પ્રકારનાં પરિવર્તનો આવ્યાં ? એની ચર્ચા કરો.

અથવા

૨ વિદેશનીતિનું ઘડતર કરતી વખતે અનુભવાતી સમસ્યાઓનું વર્ણન કરો.

૩ ભારતમાં વિદેશ મંત્રાલયની ભૂમિકા તથા કાર્યોનું પરીક્ષણ કરો.

અથવા

૩ ભારતીય વિદેશનીતિના ઘડતરમાં વડાપ્રધાનની ભૂમિકાનું પરીક્ષણ કરો.

૪ કાશ્મીર સમસ્યા અને આંતકવાદના સંદર્ભમાં ભારત-પાકિસ્તાન સંબંધોનું મૂલ્યાંકન કરો.

અથવા

૪ વૈશ્વિક સમસ્યાઓ પ્રત્યે ભારતના પ્રતિભાવનું આલોચનાત્મક પરીક્ષણ કરો.

- ૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે ઉપર ટૂંકનોંધ લખો :
- (૧) સાર્ક અને ભારત
  - (૨) ભારત અને નેપાળ સંબંધો
  - (૩) ભારતીય વિદેશનીતિ અને અમેરિકા
  - (૪) દ્વિપક્ષી રાજકારણ.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) As per the instruction no. 1 of page no. 1.
(2) Each questions carry **equal** marks.

- 1 Explain in detail the principles of India's Foreign Policy.

OR

- 1 Discuss the external factors influencing India's Foreign policy.
- 2 Discuss what kind of changes took place in India's Foreign Policy due to Globalisation.

OR

- 2 Describe the problems experienced during the formulation of foreign policy.
- 3 Examine the role and functions of the Ministry of External Affairs in India.

OR

- 3 Examine the role of the Prime Minister in the formulation of India's Foreign Policy.
- 4 Evaluate the relations between India and Pakistan with reference to Kashmir problem and terrorism.

OR

- 4 Critically examine India's response to Global Issues.
- 5 Write short notes on any **two** of the following :
- (1) SAARC and India
  - (2) Relations between India and Nepal
  - (3) India's Foreign Policy and America
  - (4) Bilateral Politics.